

O'ZBEKISTONDA FAN VA TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH MASALALARI.

Hakimova Zebiniso Hamidovna.

(Osiyo Xalqaro Universiteti Pedagogika yo`nalishi 1- kurs magistranti)

Annotatsiya: Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasida fan va ta'limni rivojlantirish masalalari dolzarb va ustuvor yo'nalishlardan biri ekanligi, shuningdek, bu sohadagi asosiy muammolar, islohotlar, istiqbollar, g'oyalar, qarashlarni yosh avlodning ongiga singdirishda ta'lim usullari va vositalarini bilish, ilm-fan yutuqlari asosida iqtisodiyotni raqamlashtirish va diversifikatsiya qilish, masofaviy o'qitish masalalari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: Onlayn ta'lim, elektron kutubxona, STEM yo'nalishi, integratsiya, ilmiy ishlanmalar, ilmiy grantlar, raqamli ta'lim, akademik harakatchanlik, innovatsiya, texnopark, startup.

Annotation: In this article, the views of Eastern thinkers on the issue of education and morals, as well as the educational approaches, ideas and views of Eastern thinkers in their creative activities, to know the methods and means of education for instilling ideas, views into the minds of the young generation, to learn from them in life In the course of pedagogical education, the important characteristics of the teacher's pedagogical skills are revealed as values.

Key words: moral rule, education, manners, perfect person, perfect person, humanitarianism, spiritual qualities, universal values, national value.

Аннотация: В данной статье рассмотрены взгляды восточных мыслителей на проблему образования и нравственности, а также просветительские подходы, идеи и взгляды восточных мыслителей в их творческой деятельности, чтобы узнать методы и средства воспитания для привития идей, взглядов. в сознание молодого поколения, чтобы учиться у них в жизни. В процессе педагогического образования важные характеристики педагогического мастерства учителя раскрываются как ценности.

Ключевые слова: моральные правила, воспитание, манеры, совершенный человек, совершенный человек, гуманизм, духовные качества, общечеловеческие ценности, национальные ценности.

Ma'lumki yangi O'zbekiston sharoitida kelajagimiz poydevori bo'lgan yoshlarni barkamol insonlar qilib tarbiyalashda sog'lom ijtimiy-ruhiy muhitni yaratib berishga katta ahamiyat berib kelinmoqda. So'nggi yillarda O'zbekiston Prezidentining farmon va qarorlari orqali fan va ta'lim sohasida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. STEM yo'nalishlariga e'tibor kuchaymoqda, xalqaro universitetlar va filiallar ochilmoqda. Ilmiy loyihalarni moliyalashtirish uchun davlat va xalqaro grantlar joriy etilmoqda. Onlayn ta'lim platformalari, elektron kutubxonalar va masofaviy o'qitish tizimlari rivojlanmoqda.

Shu bilan birga, mamlakatimiz ta'lim tizimining bugungi ahvoli uni zamon talablarini hisobga olgan holda modernizatsiya qilish, yoshlarni yuksak bilimli, jismonan va ma'naviy jihatdan sog'lom insonlar etib tarbiyalash, rahbar va kadrlar nufuzini oshirishning zarur shartidir. o'qituvchilar. ta'lim muassasalari, ularning samarali faoliyat ko'rsatishi shart-sharoit yaratish bo'yicha izchil chora-tadbirlarni talab etadi. Bugungi kunda mamlakatimizda ta'lim sifatini yanada oshirish borasida qator ishlar amalga oshirilmoqda. Bu borada o'qituvchining dars samaradorligini oshirish, yuqori natijalarga erishishi uchun barcha sharoit va imkoniyatlar mavjud. Dars sifatini oshirishda o'qituvchining darslarni zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etishi muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyev "Yana bir muammoni hal etish g'oyat muhim sanaladi: bu professor-o'qituvchilarning kasbiy saviyasi, ularning maxsus bilimlaridir. Bu boradagi ishlarni amalga oshirish zarurligini ta'kidlaydi. ta'lim olish, ma'naviy-ma'rifiy yetuklik va haqiqiy qadriyatlarni shakllantirish jarayonlariga faol hissa qo'shadigan muhit", — deyiladi. Jamiyatimizdagi professor-o'qituvchilar va fan sohalari vakillari, ularning faoliyati samaradorligi, kasbiy mahorati va professor-o'qituvchilari faoliyatidan kelib chiqqan holda ularning mehnati va moddiy rag'batlantirishini to'g'ri baholab, samaradorligini muntazam oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratish, kerak. Maktab o'quvchilarining bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, ularni milliy va umuminsoniy qadriyatlarga sadoqat ruhida tarbiyalash, o'qituvchilik kasbining nufuzi va pedagog kadrlar sifatini oshirish, maktab o'quvchilarining bilim va ko'nikmalarini shakllantirish, o'quv-uslubiy majmualar, darsliklar va o'quv-uslubiy majmualarni takomillashtirish maqsadida vaqt, Xalq ta'limi muassasalarining xalqaro standartlarga javob beradigan zamonaviy modellarini yaratish to'g'risida, shuningdek, Yangi O'zbekistonni 2022-yilda rivojlantirish strategiyasini amalga oshirishga oid davlat dasturiga muvofiq 2022-2026-yillarda Xalq ta'limini rivojlantirish milliy dasturi tasdiqlandi. Unga ko'ra, maktab ta'limining ilg'or jahon tajribasi asosida ishlab chiqilgan Milliy o'quv dasturini to'liq tatbiq etish hamda mahalliy va xorijiy mualliflar tomonidan yaratilgan zamonaviy darsliklarni amaliyotga joriy etish, o'qituvchilik kasbining jamiyatdagi nufuzini oshirish, pedagoglar uchun qulay

ijtimoiy sharoitlar va o‘qituvchilar tomonidan ularning mehnatini munosib rag‘batlantirish, yoshlarga ta‘lim va tarbiya berish, ularning mamlakatimizda mas‘uliyatini oshirish, ularning uzluksiz malaka oshirishga bo‘lgan ehtiyojini oshirish zarur. Bolalarga ta‘lim va tarbiya berish, o‘quvchilarning bo‘sh vaqtini mazmunli tashkil etish, ularni kasb-hunarga yo‘naltirish tizimini takomillashtirish, alohida ta‘limga muhtoj bolalarni xalq ta‘limi tizimiga integratsiyalashuvini kuchaytirish va inklyuziv ta‘lim jarayonlarini jadallashtirish, umumiy o‘rta ta‘limda barcha axborot almashish jarayonlarini xalq ta‘limi tizimini boshqarish bo‘yicha yagona dasturiy kompleks orqali amalga oshirish va bu boradagi elektron davlat xizmatlari ko‘lamini kengaytirish. tumanda umumiy o‘rta ta‘lim muassasalariga davomatni optimal darajaga yetkazish, maktablarni zamonaviy namunalar asosida qurish, rekonstruksiya qilish va ta‘mirlash, zarur jihozlar bilan ta‘minlash kerak. Hozirgi kunda ta‘lim tizimidagi asosiy muammolar: ilmiy salohiyatning pastligi, moliyalashtirishdagi cheklovlar, kadrlar tayyorlashdagi kamchiliklar, ilm- fan va amaliyot o‘rtasidagi uzilish. Ijobiy o‘zgarishlar : QS va boshqa reytinglarda o‘zbek universitetlarining ko‘tarilishi, yoshlar orasida STEM fanlariga qiziqish ortmoqda, akademik harakatchanlik, talabalar va o‘qituvchilar almashinuvi. Ta‘lim tizimida kelajak istiqbollari: innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish, global ta‘lim maydoniga integratsiya, yosh olimlar va iqtidorli talabalarni qo‘llab-quvvatlashdan iborat. Fan va ta‘lim taraqqiyotsiz bo‘lmaydi. Har tomonlama rivojlanish uchun ilm-fanga sarmoya zarur. Yangi avlodni ilmiy va raqobatbardosh qilib tarbiyalash muhim. Jahon miqyosida hukm surayotgan ilm-fan va texnika-texnologiyalar ravnaqi mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini boshqarishda va uning kelajagini belgilab borishdagi kishilar intellektual salohiyati haqidagi axborotlar nihoyatda muhimligini ko‘rsatmoqda. Bunga sabab ular orqali yuqori malakali, jahon talim talablariga javob beradigan, intellektual salohiyatli bo‘lajak mutaxassislarini tayyorlashga erishiladi. Buning uchun iste‘moldagi talim mazmunini jamiyat intellektual darajasi talablariga moslab modernizatsiyalab va ularga mos o‘z sohalarining mutahassis-olimlarini jalb etib, hamkorlikdagi ijodiy faoliyatni olib borishga to‘g‘ri keladi. Shuning bilan birga hozirda istemodagi talimga ham zamonaviy talablar qo‘yilmoqda, yani talim mazmunini ham va shaklini ham intellektuallashtirish talabi qo‘yilmoqda. Bu borada ulug‘ alloma-donishmandlarimiz tomonidan qoldirgan boy intellektual merosni hamda umumbashariy qadriyatlarni bo‘lajak mutaxassislar ongiga muntazam ravishda singdirib borishning ahamiyati katta. Ushbu jihatlarni bo‘lajak mutaxassislar ongiga singdirish bo‘lajak o‘qituvchilarni nafaqat kasbiy yetuk qilib, balki intellektuallashtirilgan faoliyatga yo‘naltirilgan raqobatbardosh mutaxassislar qilib tayyorlashni amalga oshirishga oid imkoniyatlar doirasini sezilarli darajada kengaytiradi. Xulosa o‘rnida ta‘kidlash mumkinki, zamonaviy talim tizimi, uning maqsad va vazifalari

Respublikamiz taraqqiyotiga xizmat qiluvchi ta'lim-tarbiya oldiga qo'yilgan muammo yechimiga mos kelishi kerak. Jahon miqyosida hukm surayotgan ilm-fan va texnika-texnologiyalar rivoji darajasi mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini boshqarish va uning kelajagini belgilab borishdagi kishilar intellektual salohiyati haqidagi axborot nihoyatda ahamiyatli ekanligini ko'rsatmoqda. Shu sababli ham hozirda ta'limni axborotlashtirish, intellektuallashtirish negizida pedagogik innovatsiyalarni ishlab chiqish tobora dolzarblik kasb etmoqda. Yangi O'zbekistonimizda zamonaviy axborot davrida albatta yetuk kadrlar yetishib chiqadi. Bu yetuk kadrlar yurtimiz kelajagi hisoblanadi. O'zbekistonda fan va ta'limni rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishi bo'lib, mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti va xalq farovonligi uchun mustahkam poydevor yaratmoqda.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

- 1.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori. "Xalq so'zi" gazetasi. 2017 yil, 21 aprel, № 79 (6773)
- 2.To'raqulov X.A. Ilmiy ijodiyot metodologiyasi. Monografiya.-T.: Fan, 2006, 252b.
- 3.R. Qo'shmatov, S. Tursunov. Oliy ta'lim va fan rivojida ilmiy asoslar.
- 4.S. Avezov. Ta'limning zamonaviy muammolari va ularni hal qilish yo'llari.
5. Z. To'shpulatova. Pedagogik innovatsiyalar va ularni ta'lim tizimida qo'llanishi.